І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ЛЮТОГО 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 5, 1958 No. 24. VOL. LXV.

СЕНАТ АПРОБУВАВ ВСІМА ГОЛОСАМИ 1.4 БІЛЬЙОНА НА ОБОРОННУ ПРОГРАМУ

Вашингтон. — Ідучи назустріч домаганням уряду і його пропозиціям у справі асиґнування додаткових фондів на актуальні потреби оборони ЗДА, американський Сенат апробував однодушно, всіма 78 голосами присутніх законопроєкт про асиґнування 1,410,000,000 долярів на надзвичайні оборонні видатки. Неприсутні сенатори мають віддати свої голоси за цим законопроєктом додатково. Після прийняття Сенатом цей законопроєкт переходить ще до Палати Репрезентантів для переведення у ньому деяких змін, які не будуть стосуватися висоти самої суми, затвердженої Сенатом. Палата Репрезентантів може прийняти переданий їй законопроєкт без змін, або передати його ще на узгіднення окремій конференції, зложеній із представників Сенату і Палати Репрезентантів. Апробований Сенатом законопроєкт передбачає асиґнування 1,260,000,000 із нових фондів і 150,000,000 невикористаних у рямцях попередніх бюджетів. Гроші ці мають бути видані на збудування трьох нових підводних човнів, порушуваних атомовою енерґією, з яких можна б було вистрілювати сконструйовану вже командуванням фльоти 1500-милеву ракету „Поляріс". Так же само, з допомогою ухвалених фондів мала б бути побудована третя американська база для випускання міжконтинентальних балістичних ракет. З асиґнувань, передбачених у цьому законопроєкті, найбільшу суму, бо 910,000,000 дол. одержать летунські збройні сили на конструкцію і розвиток нових ракет та побудову нових баз, 350,000,000 долярів командування морської фльоти на будову підводних атомових човнів, здатних вистрілювати далекосяжні ракети і 40 мільйонів армія на дальші праці, зв'язані з випуском нових сателітів Землі. Решта грошей підуть на наукові досліди. В магальному передбачені в цьому законопроєкті суми мають допомогти прискорити здійснення оборонної програми і переведення найконечніших оборонних заходів вже найближчими місяцями ще перед початком нового бюджетового року, оборонні видатки в якому виноситимуть — згідно з пляном уряду — 38,900,000 долярів. Під час дискусії в Сенаті над пропозиціями уряду сен. Саймінґтон назвав передбачену в законопроєкті суму 1.4 більйона долярів невистачальною і заявив, що в найближчому часі треба буде ухвалити додаткових 2,050,000,000 дол. на здійснення „найосновніших потреб".

Труман заперечує, що він обіцяв Айзенгаверові допомогти в здобутті президентури

Ню Йорк. — „Колумбія Бродкестінґ Систем" аж тепер передало ще в минулому році записану заяву колишнього президента Гаррі С. Трумана про те, що він ніколи не обіцяв Айзенгаверові підтримки в здобутті становища президента ЗДА. Цю справу президент Айзенгавер таким способом представив в своїй книжці „Хрестоносний похід в Европі". В 1945 році Труман заявив був під час Потсдамської конференції: „Генерале! Немає нічого, чого б ви хотіли, і чого б я не старався зробити для вас. Це рішуче, зокрема, відноситься до президентури в 1948 році". Тодішній генерал Айзенгавер написав, що вважав тоді цю заяву Трумана за „дуже добрий дотеп", і тому відповів на нього так: „Пане Президенте, я не знаю, хто буде вашим противником в президентурі, але я ним не буду". Тепер Труман заявляє, що він радив Айзенгаверові не кандидувати на президента, бо славні генерали, вмішавшися до політики, можуть тільки знищити ту славу, яку здобули на полях бою, як це сталося з Захарієм Тейлором і Улліссесом Ґрантом.

Алкорн оскаржує Ботлера в порушенні виборчого зобов'язання

Ню Йорк. — Голова Республіканського Крайового Комітету Мід Алкорн оскаржує голову Крайового Демократичного Комітету Пола М. Ботлера в тому, що не дотримав виборчого зобов'язання в справі збірки фондів на партійні цілі. Голови обидвох комітетів погодилися були в тому, що обидві партії збиратимуть гроші на виборчі фонди від найширших мас своїх прихильників, але вони самі не будуть про це повідомляти виборців, бо це мала б зробити Фундація Американської Спадщини. Ботлер повідомив про цей плян на телевізійній програмі „СБС", а після того Алкорн сказав, що Ботлер зломив своє зобов'язання, а передчасне оголошення про той плян може спричинити його невдачу.

Передбачають теплішу від нормальної температуру на Сході ЗДА

Вашингтон. — Бюро погоди департаменту торгівлі передбачає, що в лютому цього року у всіх східніх стейтах буде погода трохи тепліша від нормальної. В цьому місяці нормальна пересічна температура виносить: в Ню Йорку — 32.6, Шикаґо — 27.4, Денвері (Колорадо — 32 і в Сан Франсіско — 50.8. Тепліша від нормальної температура має бути у всіх стейтах на схід від Дакоти, Небраски, Міссурі, Теннесі і Алабами. В решті стейтів буде нормальна температура, а в кількох південно-західніх стейтах — нижче нормальної.

В АМЕРИЦІ

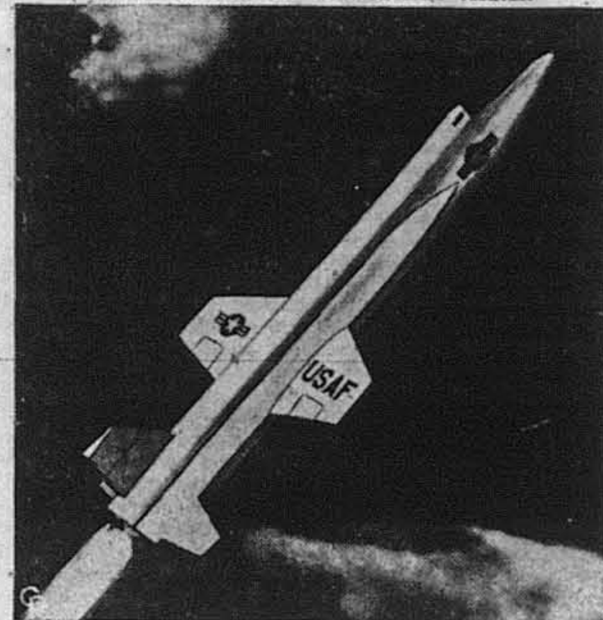
Лікар Конґресу, 70-річний д-р Джордж Калвел, дораджує конґресменам якнайменше нервуватися. Цю осторогу видав він з уваги на те, що від 7-го січня, після відкриття сесії, помер уже четвертий член Конґресу Лоренс Смит на удар серця. Д-р Келвел радить членам Конґресу „Не журитися!"

Секретар праці Джеймс П. Мічелл буде головним промовцем на відзначенні 72-го „Дня Линколна" в готелі „Валдорф-Асторія" в Ню Йорку. Крім нього промовлятимуть секретар Джекоб К. Джевітс і стейтовий генеральний прокуратор Луїс Дж. Лефковіц.

У Сан Хозе, недалеко Сан Франсіско, 10-річна дівчина народила дитину, не здаючи собі справи, що з нею сталося. Перед породом вона бавилася своєю лялькою. Дитина прийшла на світ при допомозі „цісаревого розтину"

У Гендерсон Гарборі, Н. Й., помер на 98-му році життя Вільгем Г. Стівенс, який був „рибальським провідником" трьох державних секретарів: Джана Фостера Доллеса, його дідуся Джана В. Фостера під час президентури Венджеміна Гаррісона (1888-1892) і його дядька Роберта Лансінґа за президентури Вудро Вилсона (1912-1920).

АМЕРИКАНСЬКИЙ РАКЕТНИЙ ЛІТАК

Мальонок плянованого американськими збройними силами ракетного літака X-15, що мав би літати на висоті 10 миль із скорістю 4,000 миль на годину. На такому літаку могла б подорожувати людина навколо Землі.

ПЕНТАҐОН ПЛЯНУЄ ВИПУСТИТИ БІЛЬШИЙ САТЕЛІТ ІЗ ТЕЛЕВІЗІЙНИМ ПРИЛАДДЯМ

Вашинґтон. — Департамент оборони вирішив видати гроші на побудову нового, більшого сателіта Землі, який важив би від 300 до 700 фунтів, і який мав би телевізійне та електронічне приладдя. На приспішення цієї праці треба на початок кількох мільйонів долярів, які вже видано. Теперішній сателіт „Дослідник" важить тільки 30.8 фунта, а сателіт фльоти, який мають випустити в найближчому часі, важить 20 фунтів. Також і летунство працює над будовою штучного сателіта Землі, який міг би досліджувати космічне проміння в понадсферичних районах. Директор проєкту „Венґард" д-р Джан П. Геґен заявив, що „тепер вже знаємо, як це зробити, щоб дістатися на Місяць". Тепер треба тільки того, щоб уряд погодився на той проєкт, і треба часу на те, щоб скомбінувати, яких ракет до цього потреба. — Д-р Вільям Пікерінґ із Каліфорнійського Технологічного Інституту повідомляє, що ті дані, які досі подав перший американський сателіт „Дослідник", свідчать про те, що ані космічне проміння ані метеори не є перешкодою до подорожування в понадсферичних районах. „Дослідник" кружляє на пересічній висоті 230 до 1600 миль, і ствердив, що на тій висоті космічне проміння не є таке сильне, щоб загрожувати здоров'ю людини, і що там немає таких метеорів, які були б перешкодою для летів.

„СОЮЗОВЕ МІСТО" МАЄ НОВИЙ НАРОДНИЙ ДІМ

Форд Сити, Па. — Українська Громада у цьому пенсилвенійському місті, яке називають „союзовим містом" з уваги на те що майже всі місцеві громадяни українського роду належать до Українського Народного Союзу, побудувала собі новий народний дім, який належить до найкращих наших домів у цій країні. Очевидно, що дім побудовано зусиллями і він є власністю членів УНСоюзу, зорганізованих у місцевому Відділі ч. 63. Минулої неділі, 2-го лютого, відбулись врочисті посвячення того дому, з участю заст. гол. предс. УНСоюзу адв. Михайла Пізнака, головного радного Андрія Джули з Ембридж та всієї місцевої громади і позамісцевих гостей. Врочистості посвячення дому попередило прийняття в суботу ввечорі, а в неділю, 2-го лютого місцевий український, католицький парох всч. о. Віктор Поспішіль відправив, після Служби Божої, панахиду за померлих членів Відділу. В Богослуженнях взяли участь місцеві організації з прапорами, оформивши опісля похід. Врочистості відкриття дому в приявності понад 400 осіб започаткував коротким словом голова Відділу п. Митро Турко, після чого п. Михайло Гнатів відспівав американський і український національні гимни. Привітання склали посадник міста Френк Лакс, а головну промову виголосив адв. М. Пізнак. З промовами ще виступили: голова дому М. Луковський, всч. о. Віктор Поспішіль, п. Андрій Джула та стейтовий сенатор А. Пехан, який недавно побував на Україні за залізною заслоною. Історію громади і Відділу обів коротко один з місцевих піонерів, п. Лука Тертичний. Гості оваційно вітали довголітнього кол. секретаря Відділу п. Михайла Личака та інших піонерів і гостей. Мистецьку частину імпрези виповнили виконанням ряду пісень Український Хор під дириґентурою проф. Мих. Петрончека.

ВІДБУЛИСЬ РІЧНІ ЗБОРИ КАНАДІЙСЬКОГО ВІДДІЛУ — ЧЕМПІОНА УНС

Торонто, Канада. — Минулої неділі 2-го лютого, місцевий Відділ УНСоюзу ч. 432, що здобув перше місце в минулорічній організаційній кампанії УНСоюзу, відбув свої річні збори, в результаті яких переобрано на чергову каденцію дотеперішню його управу, з п. Мотою, як головою, і Б. Зоричем, як секретарем на чолі. У зборах взяв участь гол. предс. п. Д. Галичин, стверджуючи у своїй промові, що хоч цей Відділ займає в УНСоюзі третє місце кількістю своїх членів, то він є на першому місці сумою вплачуваних забезпеченевих вкладок, яка в 1957 році виносила 59,328.78 долярів. Д. Галичин ґратулював Відділові, і зокрема його секретареві т. Зоричеві за перемогу і здобуття першого місця в змаганнях за приєднання найбільче нових членів впродовж минулорічної кампанії. Сьогодні цей Відділ УНСоюзу є найбільшою організаційною одиницею між всіми українськими орагнізаціями в Канаді. В дебатах над звітами обговорено також ряд актуальних проблем УНСоюзу і всієї української спільноти.

Після річних зборів відбулися звичайні місячні збори, на яких також обрано трьох делеґатів Відділу на найближчу конвенцію УНСоюзу, що має відбутись з кінцем травня в Клівленді, Огайо. Делеґатами обрані пп. Мота, Зорич і Мастикаш.

СОРОКРІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ В БУЕНОС АЙРЕСІ

Буенос Айрес. (сдо) — Святкування проголошення української державної незалежности й суверенности в Києві відбулося в Буенос Айресі в неділю 26-го січня. Вранці того дня в радіо „Ексцельсіор" передавано коротку радіоавдицію з промовою секретаря УЦР п. М. Рубінця і відбулося покладення вінка живих квітів перед пам'ятником генерала Сан-Мартіна Визвольника. У делеґації Української Центральної Репрезентації, що склала вінок, взяв участь і д-р Барсече, голова Комітету Націй в Боротьбі проти Большевизму в Уруґваю, що прибув спеціяльно з Монтевідео. Цього ж дня по українських церквах були відправлені Служби Божі з молебном за Український Нарід. За ініціятивою Т-ва Сприяння УНРаді, в церкві Братства УАПЦ було відслужено також панахиду по А. Лівицькому, третьому президентові УНР. По полудні в залі при вул. Монтевідео 850 відбулася Святочна Академія, на яку з'явилися також численні делеґації від інших поневолених Москвою народів, а також і від деяких арґентинських демократичних організацій, як „Хрестовий Демократичний Похід", „Християнський Атенеум". тощо. Академію відкрив коротким вступним словом в еспанській мові д-р В. Іваницький, заступник голови УЦР. Головну промову в українській мові виголосив проф. Є. Онацький, голова УЦР., а в еспанській — п. М. Рубінець, секретар УЦР. Від чужинців із привітаннями та довшими й коротшими промовами, в якій підкреслювалось солідарність із українським народом, що вже 40 років змагається за свою незалежність, виступали — д-р Берсече, від Комітету Націй у Боротьбі проти Большевизму в Уруґваю, а також від української колонії в Монтевідео, др- Каррілло — від Демократичного Хрестового Походу, ред. А. Сіріто від Християнського Атенеуму Арґентини, інж. Асансаїч від хорватів, д-р Колев — від болгар, капітан Ів. Немечек від угорських комбатантів, п. Пижик, почесний голова Союзу Поляків в Арґентині — від поляків, генерал Давкантас, голова „Визволення Европи", — від литовців, п. Лефтер — від румунів, п. Дюрчанський — від словаків, п. Рауль Сартава — від естонців, д-р А. Папава — від грузинів та ін. Особливі овації випали на долю ген. Давкантаса та кап. Немечека, що зуміли в коротких, але дуже сильних словах виявити загальний настрій присутніх, спраглих свободи для своїх народів, що мусять ще терпіти жорстокий визиск московської червоної колоніяльної імперії. Концертова частина Академії була на належно високому рівні. До цього спричинився своїм мистецьким виступом хор „Сурма" під кермою п. В. Василика, що виконав три народні пісні, сольові виступи оперових артистів — пані Н. Негель-Семенець (арія Катерини з „Катерини" Аркаса, „Айстри" Лисенка і „Садок вишневий" його ж) і Ів. Шведова („Земле моя" Степового на слова Ів. Франка та Арія Андрія з „Тараса Бульби" М. Лисенка). Гідний концертової програми був виступ об'єднаного міжорганізаційного хору та оркестри під кермою п Петра Окопного, який виконав повстанську пісню „Все зима та й зима", а потім „Молитву" з „Запорожця за Дунаєм" із сольовим співом Ів. Шведова.

Сцену прикрашували декорації площі перед Софійським Собором у Києві та прапори український і арґенський, біля яких увесь час держали почесну варту пластуни, змінячись що-півгодини. Буенос Айрейська преса, а особливо її два найбільші щоденники „Ля Пренса" і „Ля Насіон" присвятили українському святкуванню багато уваги.

СВЯТКУВАННЯ РОКОВИН НЕЗАЛЕЖНОСТИ У СТОЛИЦІ ЗДА

Вашингтон. — В неділю 26 січня ц. р. відбулося в Конґресовій залі Вілярд готелю свято 40-річчя проголошення Незалежности України. Приявних гостей привітав д-р О. Антонович і п-ні В. Задорецька-Леджер відспівала американський гимн при фортепіяновому супроводі д-ра З. Нижанківського. Святочну промову в українській мові виголосив ген. Павло Шандрук, в якій насвітлив добу визвольної боротьби та її значення в нашій історії. В англійській мові промовляв член Конґресу М. А. Фіґен, з'ясовуючи можливості американської допомоги для української справи та бажаючи українцям повних успіхів в осягненні національної свободи. Щирі побажання передав також відомий приятель українців Е. Н. О'Коннор, бувший член головної Комісії для переміщених осіб. В мистецькій частині чоловічий хор під кер. д-ра З. Нижанківського відспівав І. Недільського „Гей, степами" та Р Купчинського-М. Гайворонського „За Рідний Край". Уривки з IV Універсалу Центральної Ради відчитав п. М. Ставничий, а по-англійськи п-ні Р. Сьокало. В склад програми увійшла ще деклямація О. Олеся „Відродження України", яку виконала п-на Іна Пошивайло. Програмою проводив ред. Е. Скоцко. Ґерби земель України, виконані мистцем п. В. Сім'янцевим, прикрашували залю. Причинилася до піднесення значення свята також приявність представників національних груп поневолених Росією народів.

РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ У БРИСТОЛІ, ПА.

Бристол. — Дня 26-го січня ц. р. мала Бристольська Громада відсвяткувала День 22-го Січня та Свято Злуки. Святочну Академію, що відбулася у приміщенні місцевої українознавчої школи, відкрив голова місцевого Відділу УККА п. Йосиф Осередчук. Після цього слідували: доповідь в українській мові, що її виголосив п. Олександер Татомир; доповідь в англійській мові п. Івана Коротаща; виступи місцевого мішаного хору під дириґентурою п. Богдана Качмарика та дбайливо відготовані і гарно виголошені деклямації Ірини Дідич, Люби Петрик, Христі Головчак, п-ні Софії Головка, Марти Татомир і Василя Головчака. Вечір закінчив святковим словом місцевий парох о. Лев Тимків.

Помер о. Епіфаній В. Теодорович, ЧСВВ

Ню Йорк. — 3-го лютого на удар серця в Ґебрієлс Санаторії, Н. Й. помер о. Епіфаній В. Теодорович, ЧСВВ, у віці 77 років. Він народжений в Західній Україні, де був висвячений на священика 49 років тому. В 1919 році він прибув до Канади на місійну працю, а в 1925 році переїхав до ЗДА, де організував манастирі, школи і церкви, спершу в Шикаґо, а пізніше і в інших місцевостях. Він був загально відомий вірним Української Католицької Церкви не тільки як священик, але також і як редактор та письменник. Залишив брата о. Павла Теодоровича в Олбані, Н. Й. Інший брат Покійного і його сестра померли на засланні в Сибіру, куди їх запроторив комуністичний російський уряд. Некролог про Покійного надрукував щоденник „Ню Йорк Таймс" в числі з 4-го лютого ц. р.

БУЛҐАНІН ПРОПОНУЄ 9 ТОЧОК ДЛЯ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ"

ВИКЛЮЧАЄ СПРАВУ НІМЕЧЧИНИ І САТЕЛІТІВ. — УЗАЛЕЖНЮЄ КОНТРОЛЮ ПОЗАСФЕРИЧНОГО ОБШИРУ ВІД ЗАБОРОНИ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ І СКАСУВАННЯ ЗАМОРСЬКИХ БАЗ ЗДА.—ПОВТОРЯЄ СТАРІ ЦИНІЧНІ ТВЕРДЖЕННЯ ЩОДО МАДЯРЩИНИ

Москва. — У своєму останньому великому листі до президента Айзенгавера з останньої неділі 2-го лютого ц. р., що його оприлюднено в Москві наступного дня, совєтський прем'єр Булґанін настоює далі на тому, щоб відбути конференцію „на вершинах", дармащо допускає попередню підготову дипломатичним шляхом. Він пропонує 9 конкретних точок денного порядку для такої конференції, а саме: (1) проголошення негайного припинення атомових і водневих експериментів, (2) проголошення заборони атомової і водневої зброї, (3) встановлення у центральній Европі обширу, вільного від атомової зброї, (4) підписання пакту неагресії між членами НАТО і т. зв. Варшавського пакту, (5) зменшення закордонних військ на території Німеччини й інших европейських країн, (6) накреслення проєкту договору про забезпеку проти непередбаченої атаки, (7) заходи для поширення міжнародньої торгівлі, (8) припинення воєнної пропаґанди і (9) способи, як зменшити напруження на Середньому Сході. Як бачимо, то Булґанін виключає з-під нарад найближчої східньо-західньої конференції такі справи, як з'єдинення Німеччини і стан сателітних країн, як теж вихоплює тільки деякі точки з проблеми міжнародного роззброєння. Пропонуючи — за старою совєтською лінією — негайно заборонити вживання ядрової зброї і припинити дальші штучні вибухи атомових бомб, Булґанін цілковито промовчує головну передумову през. Айзенгавера для такої заборони, а саме — припинення дальшої продукції атомового матеріялу та ступневу передачу існуючого ядрового матеріялу для мирових цілей. Водночас Булґанін не тільки відкидає пропозицію Айзенгавера щодо добровільного зречення п'ятьма великодержавами права „вета" в Раді Безпеки Об'єднаних Націй, але твердить, що це право ґарантує існування установи Об'єднаних Націй, бо забезпечує права „меншости" в ОН. З повним цинізмом Булґанін повторяє давні совєтські брехні про Мадярщину, називаючи здавлення мадярської революції совєтськими танками — виявом волі більшости мадярського народу проти підбурених закордонними чинниками контреволюціонерів! Врештою, Булґанін повторяє давні пропаґандивні фрази про співіснувальні совєтські цілі іт.п. та висловлює переконання, що він дістане ще докладну відповідь на свого попереднього листа з 8-го грудня мин. року. Цей теперішній лист Булґаніна є відповіддю на листа Президента з 12-го січня мин. року.

У першій реакції проголошено з Білого Дому коротку заяву, в якій ствerджено, що ЗДА будуть жадати „ближчих пояснень" щодо різних місць Булґаніного листа. Водночас стверджується, що Булґанін „зайняв неґативне становище до всіх точок, запропонованих президентом Айзенгавером". Заява Білого Дому — за пресовими коментарями — „залишає відкриті двері" для дальших листів і дипломатичних розмов на цю тему. У Вашинґтоні перебуває тепер американський амбасадор з Москви, Левеллин Томпсон, який разом з державним секретарем Доллесом проаналізовував Булґанінового листа. Він нараджується у Вашинґтоні над дальшою тактикою супроти Москви.

Генеральний секретар НАТО переговорює в Бонні

Бонн. — Генеральний секретар НАТО Поль Генрі Спаак приїхав до столиці Західньої Німеччини і перевів кількагодинні наради з її лідерами над спором, що настав між Німеччиною і західніми альянтами за кошти утримання альянтських військ на території Західньої Німеччини. З німецького боку у цих нарадах взяли участь міністер закордонних справ Гайнріх Фон Брентано, міністер оборони Франц Йосиф Штравс, міністер фінансів Франц Ецель і генеральний інспектор західньо-німецьких військ, ген. Адольф Гойзінґер. Німці відмовляються заплатити Англії $140 мільйонів, як четвертину коштів утримання їх 65.000 вояків в Західній Німеччині, кажучи, що воно захитало б рівноваґою нового німецького бюджету та що, зокрема, бюджет міністерства оборони не передбачує такого видатку. Англійці і Французи твердять, що німецькі твердження невірні, бо, мовляв, із 27 більйонів німецьких марок, призначених німецьким парляментом в останніх трьох роках на озброєння, заощаджено чи видатковано на не-військові цілі 8 більйонів. Далі, німці витрачають на військо тільки 3% своєї річної національної продукції, отже найменше з усіх членів НАТО

У СВІТІ

Франція і її недавна колонія Марокко погодились щодо спільної митної унії та однакової валюти. Франція створить спеціяльний фонд для стабілізування фінансів у Марокко, але водночас відділ французько-мароканських розрахунків з французького міністерства фінансів буде перенесений до столиці Марокко, Рабату. Цей договір затіснює зв'язок мароканської держави з західнім світом, зокрема з Францією.

З Лондону відлетів в напрямку Південного бігуна літак з спеціяльним вантажем для полярного дослідника д-ра В. Фукса, який відвідавши Південний бігун, подався до американської військової станиці „Депо 700". Сподіваються, що Фукс прибуде до тої станиці 11 лютого ц. р. і там ждатиме на нього дарунок, висланий літаком з Лондону: скриня з шампанським вином і бочівка кав'яру.

У Токіо загорівся під час вистави 7-поверховий театр „Таказука" — єдиний у світі театр, де виступають виключно жінки. В театрі було 4,000 глядачів, але всі вони завдяки негайній пожежній і рятунковій акції, врятувалися. Проте, згоріло троє осіб з театрального ансамблю — дві молоді жінки і 9-річна дівчинка, а коло дев'ятьох осіб, що були за кулісами попеклися. Найбільший в Токіо готель „Імперіяль", навпроти цього театру та сусідні доми — уціліли.

Т.М.Т. — це перші літери підпільної турецької революційної організації на Кипрі. Вона розкинула по Кипрі летючки з закликом до турків бойкотувати англійську адміністрацію та масово залишати поліційну службу. Невідомо, який глузд тієї протианглійської акції, коли водночас кипрські турки борються проти приєднання Кипру до Греції і волють англійську адміністрацію!

Серед польських комуністів ведеться палка дискусія довкола проблеми свободи творчости письменника та контролі комуністичної партії над видавничою продукцією. Леон Кручковський, колишній голова Спілки письменників, що його скинули, як „сталініста", залишився на становищі голови культур. комісії в парт. секретаріяті і заповів строгу цензуру над творами письменників. Проти цього виступив на сторінках варшавської преси міністер освіти Стефан Жулкевський, теж один із комуністичних промінентів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОДОРОЖ У ВСЕСВІТІ

Вистрелення першого американського штучного сателіта Землі 31 січня ц. р. о год. 10.48 вечора стало історичною подією з такими наслідками для актуальної політики, для науки і для відношення військових сил у світі, що їх годі вже тепер передбачити й оцінити. Значення подорожей у всесвіті, у міжплянетних просторах, можна було б куди краще зрозуміти, якби цієї проблеми не викривили були большевики, підійшовши до неї відразу лише з погляду своєї закордонно-політичної пропаганди та суто військових міркувань. Совєти і ЗДА проголосили ще в 1955 році плян вистрелення штучного сателіта. Але ЗДА відразу зв'язали цей плян з Геофізичним 1957-1958 Роком та його науково-дослідними цілями. І ЗДА не робили ніякої таємниці з своїх приготувань, а заздалегідь визначили термін для такої першої подорожі у всесвіт: на листопад-грудень 1957 року плянувалось вистрелення мініятюрного сателіта вагою 4 фунти, а на весну 1958 року — 21-фунтового „місяця" з приладами й радіосигнальним апаратом. І тому, що американські чинники дивились на штучного сателіта, як на суто науковий експеримент, що мав дати цінні інформації про міжплянетний простір; цікавилися цією справою здебільша ті, які мали якийсь стик із Геофізичним Роком.

Тим часом Совєти мовчки й гарячково, від перших же днів після закінчення останньої війни, працювали над розвитком ракетної зброї, захопивши німецькі пляни керованих ракет V1 і V2. У серпні минулого року Москва повідомила про успішне випробування міжконтинентальної ракети. А 4 жовтня московське радіо принесло вістку про вистрелення першого „Спутніка", який важив 184 фунти і мав радіонадавчий апарат. Через місяць після того вистрелено другого „Спутніка" вагою 1,120 фунтів, із собакою всередині. Враження від того було величезне. Сам президент Айзенгавер заявив буквально: „Більшість з нас не передбачало сили психологічного наслідку в широкому світі на вістку про першого сателіта". Большевики, як спеціялісти у пропаганді, знаменито використали цей психологічний момент для вивищування себе в очах азійсько-африканських народів та застрашування вільного світу і хитких невтральних країн. Хрущов і інші большевицькі проводирі відразу вказали на „Спутніка", як на наявний доказ того, що вони мають дійсно далекосяжну ракету, якою можуть поцілювати в „кожне місце на земній кулі", несучи смерть і знищення атомовими та водневими стрільнами. Діставши цей атут і вбачаючи себе в упривілейованій позиції — Совєти зірвали переговори про міжнародне роззброєння і почали грубо шантажувати країни Заходу, домагаючись ультимативно нової конференції „на вершинах", як нового терену для своєї пропаганди і нового засобу для послаблення моральної і фізичної сили ЗДА.

У самій Америці совєтські „Спутніки" викликали спершу стан пригнічення, що його завжди відчуває той, кого підступно ошукано й виставлено перед світом у позиції нижчого. Однак, цей стан став ще сильнішим поштовхом для надолуження втрати, яка прийшла внаслідок недоцінювання ракетного винаходу, загаяння дослідів над ним і вдосконалювання його протягом чотирьох-п'ятьох років у порівнянні з Совєтами. Ця здорова реакція виявилась практично у кипучій праці над створенням власного сателіта. Доля судила нації пережити ще одне гірке розчарування: спроба 6-го грудня минулого року при вистріленні сателіта ракетою „Вангард" скінчилась невдачею, бо ракета, ледве піднявшись вгору, розірвалась. Втримування в таємниці дальших плянів із сателітом дало добрі наслідки: вони виявились у тій сильній психічній реакції, яка прийшла на вістку, що в минулу суботу пізнім вечором таки доказано здібність досліджувати світові простори.

Гідний тон американської преси підкреслює, що Америка і далі вважає свого першого „Дослідника", як і його недалеких наступників — суто науковим успіхом, що має призначення служити тільки науці. Однак, цей успіх безумовно скріпить міжнародну позицію ЗДА в очах їхніх союзників, невтральних і ворогів: бо він, напр., доказав повну безпідставність чванькуватої заяви Хрущова з виголошеної недавно промови в Мінську, що, мовляв, тільки Совєти мають міжконтинентальні ракети. Чи тепер хтонебудь у світі може сумніватись в тому, що ЗДА, побільшивши свій військовий бюджет і приступивши до розвитку ракетної справи у приспішеному темпі, не переженуть Москву в цій ділянці і не стануть, як були, першою потугою у світі?! Отож, у теперішній холодній війні — подія з минулої п'ятниці — це величезний успіх вільного світу. Коли „Спутнік" був засобом шантажу і залякування, то „Дослідник" є засобом заспокоєння і надії. І тому всі люди доброї волі бажають „Досліджикові" щасливої дороги в його довколасвітній подорожі.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ЛЮДИ І ПРОБЛЕМИ

За конституцією — Конґрес ЗДА це політичне тіло, а його ціль видавати закони. Але поки збірний Конґрес ухвалить один чи другий закон, хай це буде бюджет, поміч фармерам чи громадянські права, живі люди, його члени, мусять зустрічати практичні проблеми щоденного життя громади. У висліді цих зустрічей людей з проблемами — збірне політичне тіло видає загального характеру законодавчі акти.

Оці люди в Конґресі — це, в загальному, його члени, вибранці громади. Але це також члени партій, представники стейтів чи інтересів, це різного роду конґресові урядовці. Це теж люди з людськими прикметами, темпераментами, світоглядами й особистими амбіціями.

Ось цей людський елемент цього 85-го Конґресу в його другій сесії, тобто в другому й останньому році його існування.

Від 1912 року, коли Арізону прийнято як 48 стейт до складу ЗДА — Сенат має 96 членів. Палата Репрезентантів, у висліді доволі скомплікованого обчислення, має 435 членів.

Після виборів 1956 року, із змінами впродовж останнього року, партійне відношення на початку цієї другої сесії було таке: Сенат — 50 демократів і 46 республіканців; Палата Репрезентантів — 231 демократів і 199 республіканців, при п'яти опорожнених місцях (4 демократів і 1 республіканця). Уже в перших днях сесії смерть забрала аж чотирьох членів Конґресу: одного сенатора (Нілі, демократ із Зах. Вірджінії) та трьох репрезентантів (усі республіканці). Додаткові вибори мусять доповнити опорожнені місця: коли закінчаться, знатимемо, які партійні зміни наступлять. Та все ж вони не змінять загального відношення партій.

Президентом Сенату є з уряду віце-президент держави Р. Ніксон. Але його офіційно і майже постійно заступає „президент про темпоре" вибраний більшістю, і тому демократ, сен. Карл Гейден з Арізони, старий парляментарист, що служить у Сенаті від 1927 року, після довгих літ служби у Палаті, має і в Сенаті велике значення.

Д-р Фредерик Брава Гарріс є капеляном Сенату: він починає молитвою кожне засідання.

Це — загальні „офіцери" Сенату. Але більш за них моторами дій сенатської громади є партійні сенатські провідники:

Це передусім провідник сенатської (демократичної) більшости — сен. Линдон Джансон з Тексасу, що стоїть високо на списку президентських кандидатів у 1960 році, хоч сам покищо заповів, що не має заміру кандидувати. Його позиція і вплив у Сенаті величезні.

Т. зв. „батіг" (вгіп) більшости, сен. Майк Менсфілд з Монтани, допомагає провідникові, пильнуючи, сказати б, партійної дисципліни й порядку, інформує членів партії про законодавчу діяльність, організує партійну лінію голосування і т. д.

Провідником сенатської республіканської меншости є сен. Вільям Новленд з Каліфорнії, який саме докінчує свою каденцію. Він уже заповів, що не кандидуватиме до Сенату, а зате спробує щастя в кандидатурі на губернатора свого стейту, і кажуть, що це його шлях до президентської кандидатури в 1960 році, в конкуренцію Дікові Ніксонові. Тому, що він є член Республіканської партії, він є також речником Президента в Сенаті, хоч інколи й не погоджується зі своїм партійним босом.

„Батогом" сенатської меншини є сен. Еверет Дірксен з Іллиной. Коли не буде Новленда, він певно стане провідником республіканців у Сенаті.

У Палаті Репрезентантів фотель „спікера" твердо займає Сем Рейбирн з Тексасу, що працює на цьому пості довше, як будь-який із його попередників. Він проводить звичайно сам, а в потребі сам призначує заступника. Капеляном в Палаті є д-р Бернард Браскемп.

Джан МекКормек з Массачусетсу є провідником більшости, а її „батогом" — Карл Алберт з Оклагоми.

Республіканську меншину репрезентує випробуваний провідник, а в минулому й спікер, Джо Мартін, джуньйор з Массачусетсу. „Батогом" республіканців є Леслі Арендс з Іллиной.

При всій демократії демократичного американського Конґресу, провідники партійних груп, офіцери Сенату й Палати Репрезентантів, і особливо провідники окремих комісій та підкомісій мають у практиці вирішне значення. Під цими провідниками діятиме 85-ий Конґрес у своїй другій сесії у змаганнях з проблемами дня. Перша сесія було назагал мало бойовою і мало плідною. Компромісовий закон про громадянські права буде в історії її головним досягненням. Цілий ряд немаловажних справ залишався цій сесії до вирішення: ось проєкт про федеральну поміч в будівлі шкіл; прийняття Гаваїв і Аляски в ряд стейтів; Брікерова поправка про обмеження права президента укладати міжнародні договори; програма державної допомоги економічно потерпілим областям; будівля греблі в Гелс Кеньйоні; підвищення поштових оплат; пенсії, урядничa поміч та поштові привілеї для колишніх президентів; членство Америки в Організації Торговельної Кооперації; доповнення конституції поправкою про заступництво Президента на час нездібности і ін. А до старих справ пливуть одна за одною нові — в президентових посланнях і рекомендаціях. Бо час великих рішень настав.

Український Народний Союз це суто демократична українська братська „організація. Стати її членом — це не тільки забезпечити себе і Ваших рідних матеріяльно. Це значить, бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи.

М. Сухий

ЩО ПОВИННА ПРОЧИТАТИ УКРАЇНСЬКА ДИТИНА?

Маленька чепурна книжечка, всього 32 сторінки малого формату, а заголовок — як і цієї статті. Ми позичаємо його, щоб, власне, підкреслити характер і зміст книжечки, яку видало недавно ОУП — Об'єднання Українських Педагогів у Канаді, і якій присвячуємо не малу нотатку, а таки статтю*). Але й статті мало. Поява цієї книжечки це направду велика подія, яка вимагає не тільки відгуку пресовими нотатками й рецензіями, а „великого зрушення розуму й сумління серед найширших кол громадянства" — як про це пишеться у вступній статті до книжечки. І власне ця вступна стаття заслуговує на нашу особливу увагу. „Тотальний наступ на душу молодого покоління, що його проводить московський окупант на рідних землях, змушує всю українську еміграцію до тотального бою за душу українського молодого покоління, бо це бій за душу нації ,за її самобутність" — це перше й основне ствердження, з якого випливає наступне: „один з найцінніших родів зброї — це рідна мова, втілена в рідну дитячу книжку".

Після цих основних стверджень стаття говорить коротко, але ядерно про ідеї і зміст дитячої літератури, далі про її форму — мистецтво слова відповідно до психології і вікового світосприймання дитини. Це незвичайно змістовий виклад теорії дитячої літератури, якого в нас досі ми фактично не зустрічали і з яким повинні познайомитися і батьки і педагоги, і літературні критики, бібліотекарі і видавці дитячої книжки. Окремо обговорена теж справа мистецько-графічного оформлення дитячої книжки, яка повинна зацікавити, зокрема, самих мистців-графіків. Ось кілька речень, що їх варто тут навести: „Мистець-графік несе нарівні з автором-письменником відповідальність за вартість дитячої книжки, за мистецький рівень її оформлення і за його національні первні. Самозрозуміло, мистець-графік мусить бути теж ознайомлений з дитячою психікою і „дитячими принципами" образотворчого мистецтва. Сучасне мистецьке оформлення дитячої книжки не вийшло ще в нас із сфери шукань, але цінні підвалини для нього вже тривко покладені такими мистцями, як Юрій Нарбут, Охрім Судомора, великою мірою — Олена Кульчицька та інші."

Оцих кілька речень дуже актуально перегукуються з думками, висловленими в статті „Наші мистці-графіки, мистецькі видання і „Веселка" Б. Гошовського, що недавно друкувалася на сторінках „Свободи". Це й дає підставу думати, що в нас визрівають одночасно, наче в свій „сезон" актуальні питання нашого життя. Зокрема, треба підкреслити ясно з'ясоване становище до „соцреалізму" в мистецтві, що його накинула Москва Україні, позбавивши мистців вільного творчого вияву і заперечивши будь-які національні моменти в образотворчому мистецтві.

Послідовно за тим стаття стверджує, що „всякі перевидання сучасних совєтських дитячих видань разом з їх ілюстраціями, виконаними в пляні „соцреалізму", суперечать мистецьким і національним інтенціям українського вільного мистецтва на еміграції, а одночасно прищеплюють дітям небажані, а то й шкідливі тенденції в сприйманні образотворчого мистецтва".

Окремий розділ вступної статті присвячений видавничій ситуації в ділянці дитячої книжки від кінця війни по сьогодні. — Цей розподіл — це дзвін на тривогу. У ньому стверджується занедбання справи нашої рідної дитячої книжки самими батьками, а далі нашими установами, що так чи інакше повинні бути зацікавлені питанням нашої дитячої літератури. Поява час від часу нової і непоганої книжки для наших дітей — це виїмкова подія, а вона повинна бути щоденним нормальним явищем. „Найближчий час вимагає великого зрушення розуму й сумління серед найширших кол громадянства і широко закроєної плянової акції" — такий кінцевий висновок книжечки. На жаль, пляну акції не подано. Можна думати, що довша згадка про Об'єднання Працівників Дитячої Літератури і його в-во „Нашим Дітям" та його нездійснені пляни (в першу чергу Дитяча Енциклопедія) є своєрідним апелем-закликом, зверненим до цього Об'єднання, яке в останньому часі, ніде правди діти, дійсно обмежує свою видавничу діяльність двома-трьома випусками річно (не враховуючи сюди редагування „Веселки", бо це журнал, який зрештою незвичайно, як на наші умовини, вже збагатив і далі збагачує нашу дитячу літературу).

Але чи цей апель, який можна повторити й на сторінках „Свободи" навіть дуже голосно й переконливо, не буде криком у пустелі, коли — як нам це з достовірного джерела докладно відомо — тисячі примірників дитячих книжок, виданих в-вом „Нашим Дітям" ОПДЛ, так і лежать у магазинах в Німеччині і в Америці... А відомо, що видання ОПДЛ вартісні і змістом і мистецьким оформленням.

Розвантаження цих магазинів дало б зразу те, що найпотрібніше: фонди для дальших видань. Але, на жаль, поширення дитячої книжки не зростає, обмежується, як нам з різних джерел відомо, до тисячі примірників, а часто багато менше. Кращий хід мають шкільні видання, а наклад „Веселки" як знаємо із звіту редакції „Свободи", не сягає вище від трьох тисяч. Числа, які не сповнюють оптимізмом, а будять тривогу.

Все ж і для цієї приблизно тисячі дітей, що їм батьки купують рідну дитячу книжку, ця книжка потрібна і вони мусять її діставати, — ця рідна, нова, гарна і високовартісна дитяча книжка мусить появлятися бодай кожного місяця одна, хоч би її видання таки й не оплачувалося фінансово. І тут ОПДЛ мусить дістати підтримку громадянства для розгорнення своєї цінної, але все ж далеко невистачальної видавничої праці, зокрема для завершення першої в нас Дитячої Енциклопедії. Можемо ставити всякі побажання до цієї нашої установи, але вони мусять бути супроводжені дуже реальним ділом — видавничим фондом. І на такий громадянський видавничий фонд для ОПДЛ найвища пора. І тут чи не чергове велике завдання Об'єднаних Українських Педагогів Канади — вслід за своєю цінною публікацією почати разом з ОПДЛ акцію видавничого фонду дитячої літератури, так, щоб дійсно наша українська дитина могла завжди дістати в руки нову й цінну рідну дитячу книжку.

119 назов дитячих книжок, що їх знаходимо в публікації і що їх поручає ОУП — це видання від закінчення війни по сьогодні, себто за останні 13 років. Вони поділені за віком дітей від 6 до 12 років життя — 25 назов, для дітей від 8 до 12 років життя — 9 назов, для дітей кожного віку (повністю чи частинами) — 6 назов, для дітей старшого віку — від 10 року життя вгору — 34 назви. Крім цього подані декляматори, співаники та допоміжні видання для виховників у дошкіллі і для молодших шкільних дітей — разом 14 назов.

Треба додати, що багатьох назов — щонайменше половини — книжок уже немає на полицях книгарень, отож, що говорять ці числа? Вони говорять про те, що дітям, які хочуть і люблять читати і яким батьки купують рідну книжку — отим дітям сьогодні фактично нічого читати, діти ж, які не мають ще рідної домашньої дитячої бібліотеки, могли б придбати бодай два-три десятки книжок, відповідних для свого віку. І якщо публікація ОУП спонукала б бодай п'ятсот наших родин створити для своїх дітей рідні домашні бібліотеки — то успіх її був би незвичайний, а якщо б і всі наші церковні громади й парафії та різні виховні, жіночі і подібні товариства, подбали про створення в себе рідних дитячих бібліотек — то поява цієї публікації-каталогу наших дитячих книжок стала б справжньою історичною подією...

Чи така „історична подія" станеться?

*) Що повинна прочитати українська дитина ? — Канада, Торонто 1957. Вид. ОУП Канади. Список книжок для дітей дошкільного і шкільного віку.

„КАЛЄНДАРЬ СТУДЄНТА"

Випадково купив я цю книжечку. Навіть не подивився, де її видруковано. Тільки вже вдома побачив, що це дуже добра ілюстрація до „ленінської національної політики", яку тепер здійснює Хрущов.

На 2-ій стор. цього „Календаря Студента на 1956-57 год" надруковано: „Государсвенное издательство Технической литературы УССР, г. Киев, ул. Красноармейская, 11, Типография МВД, УССР. Тираж 50,000 экз."

З цього видно, що цей календар призначений для студентів в Україні, але його видано мовою „старшого брата". Що „старший брат" не жартує, накидаючи „Воз'єднаній" Україні свою мову, символом є виконання друку цього календаря в друкарні МВД.

„Календарь Студента" має на меті допомагати також в політичній освіті студентів на Україні. Які знання з минулого і сучасного України дає цей календар? Ніяких! Приклади: в календарі згадано російських письменників — Турґенєва, Толстого, Пушкіна, Некрасова, Чехова, Горького, Островського, Маяковського і ін. З українців удостоїлись згадки тільки Шевченко і Франко. Пушкіна названо „величайшим", але навіть німцеві Ґете дано менший титул — „великий".

З українських історичних дат згадано Переяславську Раду, яка, мовляв, вирішила „возз'єднання України з Росією", згадано 300-річчя смерти Хмельницького і заснування Києво-Могилянської Академії:

„Открыто первое высшее учебное заведение на Руси... положившее начало высшему образованию в Русском государстве".

Виходить, що в р. 1631, коли засновано в Києві Академію, Україна належала не до Польщі, а до Московщини?!

Між визначними діячами науки і культури в календарі згадано проф. Д. Заболотного, як „руского ученого-мікробіолога", хоч відомо, що Заболтний, президент Української Академії Наук, себе ніколи не вважав за росіянина і був свого часу при уряді УНРеспубліки в Кам'янці 1919 р. Також не згадано українського походження маляра Репина.

Очевидно, студентам в Україні треба знати Суворова, Кутузова та інших генералів царської Росії, що розширяли „матушку Рассію" вогнем і мечем. Звичайно, студенти України повинні пам'ятати більших і менших божків комуністичного Олімпу. Тому їх згадано з титулами в календарі студента: Хрущов, Булганін, Мікоян, — із закордонних — Толіятті, Ібаррурі, Годжа, Мао Тсе-тунг і т. д.

Бідолашні студенти мусіли сушити собі голову, коли побачили, що прославлені в „Календарі Студента" Каганович, Молотов, Маленков повели „протипартійну лінію".

Хрущов виступив на 20 з'їзді компартії проти „культу особи". Але цієї зміни в партійній лінії не побачите в „Календарі Студента". Навіть Сталіна згадано, правда, без титулів і без вичислення „заслуг", але згадано.

Всупереч фальшивій пропаганді, що ведеться в комуністичній пресі українською мовою про „суверенну Україну", в „Календарі Студента" написано під датою 25 грудня 1917 р. тільки:

„Створення Української ССР". Це кожний розуміє в Україні, як „возз'єднання". Так виглядає колоніяльна політика Москви на практиці.

П. А.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „СВОБОДУ" З 22-го СІЧНЯ

Із великим душевним хвилюванням перечитав я число „Свободи", присвячене 22-го січня — 40-літтю Української Державности. Я гордий з того, що мій орган, орган мого Народного Союзу, так щиро відзначив цей знаменитий для нас День. Мої чуття може відчути лише людина, яка перейшла так, як і я, отой проклятий совєтський „рай". Тридцять своїх найкращих років із 45-ти я втратив, живучи на підсовєтській Україні. Все те, що пишете в „Свободі", в більшості нове для мене, тому так глибоко до серця те сприймаю я. Гірко, дуже гірко стає на душі, як подумаю, що, можливо, ще довго наші люди на Україні не знатимуть правди, так, як і я не міг знати отих тридцять років.

П. Павлович

27 січня 1958.

Олексій Воронин

У КИЄВІ СОРОК РОКІВ ТОМУ

(2)

Нам нині виглядає якимось тавром прокляття та незрозуміла симпатія, ба, навіть любов до Росії, яка так виразно виглядає і з передмови і з післямови до III Універсалу, і з відозви Центральної Ради до українського народу після проголошення III Універсалу, і з виступів голови уряду Володимира Винниченка, що на всі заставки кричали: не хочемо кривдити бідної Росії, не хочемо розчленування її, волимо федерацію, щоб спільними силами і т. д. Тавро тієї незрозумілої нам симпатії видно навіть і в тексті IV Універсалу, де занадто багато місця приділено, як побачимо далі, поясненню, чому саме ми, Українська Центральна Рада, дозволили собі на такий відважний крок, як проголошення цілковитої незалежности. Перед закінченням тексту цього величезної ваги державного акту, Центральна Рада не забуває нагадати, що майбутні Установчі Збори мають вирішити про федеративний зв'язок з народними республіками бувшої російської держави...

А тим часом, при обговоренні тексту IV Універсалу, так звані секції меншин, яким Універсал мав надати найширші, які тільки можна уявити в тій ситуації, права і привілеї, представники цих меншин, жиди бундівці, поалей-сіоністи, росіяни-меншевики, рішуче виступали проти проголошення самостійности України. Інші ж неукраїнські фракції подавали незчисленні поправки й додатки до тексту, свідомо гальмуючи, затягуючи схвалення того, величезної ваги акту.

Населення Києва з чуток дізналося, що передбачається ствердження і проголошення Центральною Радою незалежности, і 24-го січня вже зранку, в будинку Педагогічного Музею зібралось багато народу. А на вечір того дня заля Музею була наповнена киянами вщерть. Тільки біля 12-ої години вночі скінчилась закрита частина засідання Центральної Ради і, після невеликої перерви, члени Малої Ради зійшлися у великій залі.

Далі даємо слово авторові „Історії Української Революції" Павлові Христюкові, пізнішому міністрові в уряді Української Народної Республіки. На сторінках 103-106 своєї праці він пише:

„Збори відкрив М. Грушевський короткою промовою. Він казав, що вибори до Українських Установчих Зборів через заколот і безладдя не могли відбутись і самі Збори через те не могли зійтися в призначений час. Обставини, одначе, склалися так, що відкладати надалі деякі важні рішення було не можна. Народ давно вже дожидає миру, а так звані „народні комісари" кличуть його до нової „священної" війни. Вони шлють на Україну своїх червоногвардійців для братовбивчої війни. Щоб мати змогу самим заключити мир і запровадити лад та спокій, Центральна Рада постановила не відкладати таких важних справ до Установчих Зборів. Зібравшися 22 січня, Центральна Рада засідала перманентно і постановила проголосити четвертий Універсал.

М. Грушевський бере в руки текст Універсалу. Всі відразу встають і уважно слухають:

„Народе України! Твоєю силою, волею, словом, стала на землі Українській Вільна Українська Народна Республіка. Справдилась колишня мрія батьків Твоїх, борців за вольности і права трудящих.

Але у тяжку годину відродилась воля України. Чотири роки лютої війни знесилили наш край і людність. Фабрики не виробляють товарів, заводи спиняються, залізниці розхитані, гроші в ціні падають, хліба зменшилося — наступає голод. По краю розплодилися юрби грабіжників і злодіїв, особливо, коли посунуло з фронту російське військо, зчинивши криваву різню, заколот і руїну на нашій землі.

Через все це не могли відбутися вибори до Українських Установчих Зборів в приписаний нашим попереднім Універсалом час, і ці Збори, призначені на нинішній день, не могли відбутись, щоб прийняти з наших рук нашу тимчасову найвищу революційну владу над Україною, установити лад в Народній Республіці нашій і зорганізувати нове Правительство.

А тим часом Петроградське правительство народних комісарів, щоб повернути під свою власть вільну Українську Республіку, оповістило війну Україні і насилає на наші землі свої війська — красногвардійців, большевиків, які грабують хліб наших селян і без всякої платні вивозять в Росію, не жаліючи навіть зерна, наготовленого на засів; убивають неповинних людей і сіють скрізь безладдя, злодіяцтво, безчинство.

Ми, Українська Центральна Рада, зробили все, щоб не допустити до цієї братовбивчої війни двох сусідніх народів, але Петроградське правительство не пішло нам назустріч і веде далі криваву боротьбу з нашим народом і Республікою. Крім того, те саме Петроградське правительство народних комісарів починає затягати мир і кличе на нову війну, називаючи її до того ще „священною". Знов поллється кров, знов нещасний трудовий народ повинен класти своє життя.

Ми, Українська Центральна Рада, обрана з'їздами селян, робітників і солдатів України, на те пристати ніяк не можемо, ніяких війн піддержувати не будемо, бо Український Народ хоче миру, і мир демократичний повинен бути якнайшвидше.

Але для того, щоб ні російське правительство, ні яке інше не ставали Україні на перешкоді установити той бажаний мир, для того, щоб вести свій Край до ладу, до творчої роботи, до скріплення революції та волі нашої, ми, Українська Центральна Рада, сповіщаємо всіх громадян України:

Однині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу.

Зо всіма сусідними державами, як то: Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною та іншими ми хочемо жити в згоді й приязні, але ні одно з них не може втручатися в життя самостійної Української Республіки. Власть у ній буде належати тільки Народові України, іменем якого, поки зберуться Українські Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представниця робочого народу — селян робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради Народних Міністрів.

І оце насамперед приписуємо Правительству Республіки Нашої, Раді Народних Міністрів, від цього дня вести розпочаті нею вже переговори про мир з Центральними Державами цілком самостійно і довести їх до кінця, не зважаючи ні на які перешкоди збоку якихнебудь інших частин бувшої Російської імперії, і встановити мир, щоб наш Край розпочав своє господарське життя в спокою і згоді.

До так званих большевиків та інших напасників, що нищать та руйнують наш Край, приписуємо Правительству Української Народної Республіки твердо і рішуче взятись до боротьби з ними, а всіх громадян нашої Республіки закликаємо, не жалуючи життя, боронити добробут і свободу нашого Народу. Наша Народна Українська Держава повинна бути вичищена від насланих з Петрограду насильників, які топчуть права Української Республіки".

ВЕЧЕРНИЦІ „СВОБОДИ"

На одні вечерниці під час карнавалу менше чи більше, ніби, маловажна справа. І коли підходити до всіх без винятку таких вечорів, як до танцювальних забав, то нічого про них розписуватись: от зійшлись люди, головно молодь, для милого переведення часу тою зимовою порою, коли - то церковний календар дозволяє бавитись гучно, поки настане — піст. Але бувають теж такі товариські вечори, які переступають межі звичайної собі забави. Вони тісно зв'язані з суспільним і товариським життям громади, входять в щорічну традицію і поруч із кількагодинною присмністю лучать також глибшу і дальшу та тривкішу користь для одиниць і для цілої громади.

Такими вечорами є прийняті в цілому культурному світі репрезентаційні Балі Преси. В Західній Европі Балі Преси є пів-офіційними імпрезами з обов'язковою участю голів держав, міністрів, закордонного дипломатичного корпусу та найчільніших репрезентантів світу культури. Баль Преси — це в Західній Европі не „танцювальна забава", а маніфестація спільноти світу журналістів із світом політики і культури у цих спеціяльних рямцях, що їх створює атмосфера великої залі, музика, вечірні одяги панів і пань, багатий буфет і можливості найсвобіднішої гутірки. Товариська культура — це не пустий згук. Такі вечори, як Балі Преси — це один із найвищих виявів товариської культури, зв'язаної з великим містом, з багатою періодичною пресою, із станом професійним робітників пера та з свідомістю важливости товариських зв'язків і товариських форм.

У Львові, де вже були три українські щоденники, численні періодики, кілька поважних видавництв і де існувала шанована в громадянстві станово-професійна організація українських письменників та журналістів, Балі Преси почали вже грати традиційну ролю щорічної центральної товарисько - культурної імпрези. Тут, в З'єдинених Державах, відносини, очевидно, для української, як і кожної чужомовної преси куди вужчі і складніші. Нема сцентралізованої в одному місті рідної преси, а її кілька органів — розкинені по великому обширі країни. Хоч центральним органам української преси в ЗДА та й у цілому вільному світі є — за своїм віком, розміром, скількістю співробітників і впливом — „Свобода", проте вона не бажає утотожнювати себе з поняттям „преси". І тому теж, уладжуючи один вечір у цьогорічному карнавалі, вона не назвала його „балем", а скромнішою назвою „вечерниці" та й поставила власну свою фірму — як назву вечерниці. Проте це будуть таки наші „репрезентаційні" вечерниці — зустріч робітників пера із чільними представниками рідного громадянства в рямках товариської імпрези.

Водночас вони мають ще трохи ширший характер: філянтропійно - громадський. Наші люди вміють багато деклямувати на тему своєї пошани до робітників пера і їхніх заслуг, але мало підтримуйть ці свої слова ділом, коли річ іде про таку прозаїчну і просту справу, як матеріяльно допомогти хворому, безробітному робітникові пера. Тим часом на европейській скитальщині є одиниці, поважні професійні письменники і журналісти, які важко хворі і які потребують ще більше допомоги, ніж інші злидарі, що вічно ще караються по таборах і мають — або й не мають найвище — 60 нім. марок місячно. Відомі теж і деякі випадки в ЗДА, де треба поспішити з допомогою. Відомо ж, що впала загальна жертвенність нашого громадянства і що українська допомогова централя ЗУАДК не має тих фондів, що їх повинен би мати бодай на мінімальну допомогу нашим скитальцям.

Ото ж Вечерниці „Свободи" призначені на те, щоб зібрати якийсь гріш із докладним призначенням — допомогти таким - то й таким потребуючим одиницям із світу української преси. Чи може бути благородніша ціль? Тому й ВЕЧЕРНИЦІ „СВОБОДИ" в'яжуть присмне з корисним — в'яжуть плекання товариської культури з філянтропійною місією. Дають запоруку гарно перевести вечір до пізньої ночі і зробити добре суспільне діло.

Мгр. Іван Скочиляс

ГАЛИЦЬКА КООПЕРАЦІЯ І НАШІ ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВІ ТОВАРИСТВА

За нами — рік праці перед Конвенцією УНСоюзу і ще кілька місяців до Конвенції. Намічений плян приєднання нових членів виконано більше як на 90 відсотків. Це, безперечно, позитивний осяг, коли брати під увагу, що намічений плян виконується в такому високому відсотку. Його треба приписати відданій праці тих, що цей плян проводили, і духовому наставленню тих, серед яких його переведено. З признанням треба підкреслити працю й відданість наших секретарів Відділів та організаторів, як також зрозуміння цієї справи тими членами, що приєднались до нашої Союзової Родини. Та годі себе заколисувати хвилевими успіхами. Приглянься справі ближче, а зокрема розгляньмо можливості росту нашої установи і впарі з тим цілого нашого суспільно-економічного життя. Дещо цифер-порівнянь нашого минулого й теперішнього дадуть нам яскравий образ можливостей росту нашого економічно-суспільного життя в Америці.

Кожний економічний ріст зумовлений в першу чергу не так добробутом чи матеріяльними засобами, що ними розпоряджає дане суспільство, як духовим наставленням, духовою силою суспільства. Знаємо з історії англійської кооперації, що рочдельські ткачі були бідні й не мали фінансових засобів, але вони дали початок могутньому економічному рухові, англійській кооперації. Для прикладу наведемо дещо з нашої передвоєнної кооперації.

Після першої світової війни на західньо-українських землях кинуто гасло: „Через економічне відродження до повного визволення народу!" Тому, що галицька кооперація і її праця для добра народу пригадують в багатьох моментах суспільно-громадську працю УНСоюзу, постараємось зробити певного роду порівняння цих двох економічних установ, беручи під увагу циферні дані, як також економічний стан інших наших забезпеченевих товариств.

У трьох галицьких воєвідствах (Львів, Станиславів, Тернопіль) було 6,208,100 населення, в тому числі українців понад 3,7 мільйона, що мали коло 600 тисяч господарств. Наша кооперація об'єднувала коло 460,000 господарств, себто 76 відсотків. Мережа кооперації начислювала 3,455 кооператив (споживчі й кредитові), що охоплювали 701,222 члени. При тому треба зауважити, що малолітні не могли бути членами. Все кооперативне майно, зібране разом, становило суму 64.7 мільйона злотих, в тому числі власні фонди виносили 27,2 мільйона. Для порівняння зазначуємо, що купівельна сила тодішнього злотого дорівнювала на внутрішньому ринку теперішньому доларові на американському ринку, отже за 200 злотих місячно можна було вижити не гірше, як тут тепер за 200 долярів.

Очевидно, що така організаційно й економічно сильна кооперація творила дійсно немов державу в державі (знаний тодішній висказ), вона була спроможна успішно фінансувати наші громадські акції та піддержувати культурно-громадське життя матеріяльними засобами. Сама балянсова надвишка 1938 року виносила 1,4 мільйона злотих. З цієї надвишки кооперація приділювала щедрі датки для Рідної Школи, Просвіти, воєнних інвалідів українських армій та інших потреб. Чужинці із Західньої Европи та Англії подивляли це наше економічне чудо, наш ріст та силу нашої організації. Цікаво, що саме зумовлювало ці наші успіхи, бо ж відомо, що економічна спроможність нашого селянина була далеко менша, як теперішніх наших емігрантів в Америці чи Канаді. В чому саме була міць нашої кооперації? Секрет був у духовому, ідейному наставленні загалу членів, їх національно-суспільній свідомості та відданості працівників, в єдності та організаційній дисципліні. Загально знані є факти, що наш селянин, ідучи до своєї кооперативи, не раз минав кілька чужих крамниць, щоб інколи й дорожче заплатити за той самий товар. Але він знав, що прибутки кооперативи йдуть на добро цілого суспільства.

Мимоволі насувається питання, чому тепер наша політична еміграція забезпечує себе в багатьох випадках і платить за ті самі поліси вищі вкладки у приватних, чужих нам установах? Всі повищі циферні дані взято з документів Українського Ревізійного Союзу Кооператив у Львові з 1939-го року. Цікаво, як представляються циферні дані наших економічних установ (забезпеченевий сектор) в Америці? Впродовж довгих літ наше економічне й громадське життя, навіть суспільно-політичне, скупчувалось при наших асекураційних установах, зокрема при УНСоюзі, який вів перед у цьому і фінансував громадські акції. Для прикладу згадаємо, що УНСоюз та його організаційна мережа склали на потреби ЗУАДК біля 700 тисяч долярів, як добровільні датки для допомогової установи, а в перших 5 роках існування УКК сама наша централя вплатила 17,5 тисячі долярів для потреб УКК. Разом узяті всі чотири наші забезпеченеві товариства (дані зі статистичного збірника за 1956 рік, видання Фратернал Монітор) мали разом 117,347 членів (старші й діти) в ЗДА й Канаді, де проживає біля одного мільйона нашого населення.

Галицька кооперація не мала на цілі монополізувати всього нашого економічного життя: побіч неї діяв і розвивався приватний економічний сектор, з яким тісно кооперація співпрацювала, бо ж саме за піддержкою кооперації поставали й розвивалися деякі наші фабрики (Фортуна, Елегант). Та все ж таки охоплювала вона, як вище сказано, коло 76 відсотків родин, або понад 30 відсотків дорослого населення. Виходить, що всі наші асекураційні установи, які повинні охоплювати поголовно дорослих і дітей — разом мають біля 10 відсотків населення. При цьому треба взяти під увагу, що багато осіб рівночасно належать до двох і трьох установ. Значить, число дійсних членів вагається в границях 80 до 90 тисяч. А коли взяти під увагу родини, то всіми нашими асекураційними товариствами охоплено 20 до 25 тисяч родин в найкращому випадку, що становить не більше, як 10 відсотків всіх наших родин. За підставу обчислення беремо 900 тисяч до 1 мільйона, як стан нашої еміграції у ЗДА і Канаді. Всі наші забезпеченеві товариства зібрали разом 28,14 мільйона долярів фондів, в тому ледве 6.4 мільйона власних фондів. Це в порівнянні з нашою галицькою кооперацією ні в абсолютних, ні в релятивних числах аж ніяк не видержує критики.

Переглядаючи ріст наших забезпеченевих товариств з приїздом нової еміграції, ставимо собі питання: а де ж ті тисячі, що приїхали через ЗУАДК чи через Католицьку Акцію? За два з половиною роки моєї праці в УНСоюзі відвідав я особисто сотки родин новоприбулих, перевів сотки розмов, приглянувся приватному життю, зібрав багато статистичного матеріялу. Виходить, що економічна спроможність — задовільна. Це добре і відрадне явище, що наша еміграція економічно підноситься, але як же духово вона бідніє, байдужніє й й потопає в квієтизмі. Це не є пуста критика, але це — ствердження фактів у всіх наших товариствах. Правда, в ім'я справедливого осуду треба підкреслити, що багато позитивів внесла нова еміграція у наше суспільно-громадське

(Закінчення на стор. 4-ій)

О. Ременда — чергова стипендіятка УНСоюзу

в Манітобському Університеті

Вінніпег. — Стипендійна Комісія Манітобського Університету в Вінніпеґу признала вступну стипендію (ентранс бурсарі) в українській мові молодій канадійці українського роду панні Одарці Ременді, що в цьому році поступила на студії філософічного факультету (Артс) Манітобського Університету й виказалася найвищими марками серед усіх кандидатів. Вступна стипендія УНСоюзу, затверджена Манітобським Університетом в 1950 році виносить $50 річно й її дістають студенти, що вперше вписуються на студії в університеті, включаючи в програму студій українську мову. Крім цієї вступної стипендії є ще друга стипендія УНСоюзу — за кінцевий успіх в українській мові й вона виносить теж $50. Ця стипендія приділюється кандидатам із найвищою маркою при кінці шкільного року, або на закінчення українського курсу в Літній Школі Манітобського Університету, що як відомо триває кожного року в місяцях липні й серпні.

✝

В ГЛИБОКІМ СМУТКУ СПОВІЩАЄМО,

що дня 3-го лютого 1958 р. в 77 р. життя, після короткої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, упокоївся в Бозі

Впр. о. Епіфаній В. ТЕОДОРОВИЧ Ч.С.В.В.

невтруджений організатор місійної та видавничої чинности Василіянського Чина в Канаді і ЗДА.

Парастас буде правитись у церкві св. Юра в Ню Йорку в середу, дня 5-го лютого о год. 7:30 вечора, а монаший похорон також дня 6-го лютого о год. 10-ій рано.

о.о. ВАСИЛІЯНИ

УКРАЇНСЬКЕ ДОПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР"

Відділ 361 У. Н. Союзу
повідомляє своїх членів і членкинь, що

МІСЯЧНІ ЗБОРИ
відбудуться
в суботу, 8-го лютого 1958 р.,
о год. 8-ій вечором в домівці 119 Аве. „А" в Ню Йорку.

Тому, що ці Збори будуть дуже важні, бо на порядку дня буде вибір Делегатів на 24 Конвенцію УНС., що відбудеться в Клівленді, Огайо, проситься ласкаво взяти участь.

Рівночасно будуть інші справи до полагодження.

Також повідомляється ВШ. Членів і Членкинь, що вкладки приймається в понеділок, вівторок, середа і четвер від 6:30 до 9:30 вечором.

ЗА УРЯД 361 ВІДДІЛУ УНС.:
Мартин Малетич, предсідник **Григорій Яремчук**, рек. секретар.

Галицька кооперація і наші забезпеченеві товариства

(Закінчення зі стор. 3-тої)

життя. Однак, дуже й дуже багато залишається до побажання й до зроблення. Виходило б, що чисельний і економічний ріст наших асекураційних, як також кредитового й купецького секторів можуть мати великі перспективи. Належу до оптимістів і твердже, що стан наш не буде корчитися, але, навпаки, буде рости й кріпшати. Однак, до цього мусить бути передумова: це залежатиме від росту нашої національно - суспільної свідомости й організаційної дисципліни.

Читачі можуть зробити мені закид, що національну свідомість я міряю асекураційними справами. На це дам коротку відповідь: на основі зібраних даних виходить, що наші нові еміґранти у самій лише Филаделфії титулом асекураційних вкладок платять далеко більшу суму до різних приватних установ, як до всіх чотирьох наших асекураційних товариств разом взятих, при тому вкладки загально є вищі за такі самі роди поліс. Маємо явище цілком зворотне, як в галицькій кооперації. А при цьому насувається питання: чи й скільки ті різні асекураційні компанії дають датків на наші суспільно-громадські цілі? Навіть коли до сум, зібраних у наших забезпеченевих товариствах, додати тих кілька мільйонів, що їх зібрали наші кредитові установи, то й це не буде ще віддзеркаленням економічної спроможности нашої еміґраційної спільноти. Значить, причина таки у нас самих, у браку організаційної дисципліни, у нашій байдужності до того, щоб спільними силами, в оперті на нас самих, ставити й розбудовувати наше громадсько-економічне життя.

Часто у нас самих бракує цивільної відваги заговорити про деякі явища й назвати речі поіменно. Наші національні академії часто-густо проходять у не дуже то виповнених залях, а в той самий час побіч в національній барі джес аж здригає стінами. Робить це таки наша спільнота. Я далекий від того, щоб приписувати це цілій, зокрема громадсько-виробленій частині нашої спільноти, але це є явища, взяті таки з життя. Годі також генералізувати висказ одного з наших підприємців, клієнтеля якого на 99 відсотків українська, що він, мовляв, не буде належати до ніякої асекурації, бо вірить у власну кишеню. Очевидно, що загал нашого купецтва — це громадяни високої кляси, але, на жаль, є одиниці, подібні до згаданої, і ніхто на них не робить відповідного натиску.

Коли наша суспільність, заколисувана життям, викреше з себе більше сили духа, свідомости, відповідальности та хотіння єдности, то ріст наших економічних установ в кожному секторі — запевнений. Але перед нами ще одна проблема. Доростає молодь, творяться нові кадри інтеліґенції, які матеріяльно будуть краще забезпечені, як їхні батьки. І знову насувається питання: скільки батьки защеплять їй національної свідомости, гону до спільної громадської праці, до творення громадських цінностей, що сприятимуть нашому економічному ростові?

Конґресмен Повелл твердить, що Айзенгавер не здійснив обіцянок негритянським провідникам

Вашинґтон. — Негритянського походження демократичний конґресмен із Ню Йорку, який під час виборів в 1956-му році підтримував президента Айзенгавера, вислав депешу до Президента, в якій закидає йому, що не здійснив тих обіцянок, які був зробив негритянським провідникам. І так Президент обіцяв відбути конференцію з негритянськими провідниками в вересні минулого року в справі шкільної кризи в Литтл Року, але ця конференція не відбулася, хоч ця шкільна справа й досі не розв'язана, а в найближчому вересні Литтл Роки можуть повторюватися в інших місцевостях. Конґресмен Повелл не є вдоволений із республіканського уряду ще й тому, що цього року уряд не предкладає нового законопроєкту в справі оборони громадських прав, хоч минулорічний ухвалений закон не є вистачальний. Конґресмен заявив в депеші до през. Айзенгавера, що — мабуть — Президентові дорадники невірно поінформували голову уряду про справу расової інтеґрації. На думку конґресмена Повелла і віце-президент Ричард М. Ніксон не здійснив своїх обіцянок і не скликав нарад того комітету, який він очолює, і який має розглядати скарги негритянських робітників, яких не прийняли до праці в фірмах, що працюють для уряду.

В Альжирії чекають посилення воєнної акції

Париж. — Однаково французькі, як арабські кола в Альжирі переконані, що з приходом цьогорічної весни війна в Альжирі ще посилиться. Тому ухвалені в минулиму тижні французьким парляментом закон про новий адміністраційний устрій в Альжирії та реформу виборчого права, матиме дуже малі шанси практичної реалізації в атмосфері, яку створить з одного боку нова хвиля альжирських саботажів і терористичних актів, з другого — французькі відплатні дії. Самі Французи обраховують нову зброю, яку дістали альжирські повстанці від 15 листопада минулого року до 15 січня ц. р., на 10.000 штук — здебільша скорострілів, легких гармат і базук. Хоч французи оспорюють силу партизанів, що нею хваляться повстанські кола — 100.000, — проте й вони признають, що арабські партизани в Альжирі таки розпоряджають ще коло 20.000 до 30.000 добре зорганізованих, дисциплінованих і озброєних осіб. Керівники альжирського Національного Фронту Визволення, підпільно-революційної організації, самі заявляють, що вони свідомі того, що не всилі розбити французької армії і очистити від Французів Альжир. Але мовляв, це не є їх ціллю. Їх ціль — доказати Франції, що й вона не всилі впоратись з повстанським рухом і що тому мусить засісти з повстанцями до переговорів над дальшою долею цієї країни.

Канака. Крайова Армія, щоб поширити територію Форту Ґілл в Оклагомі, вирішила закупити деякі фармерські ґрунти, головним чином пасовиська. Але найстарші мешканці повіту Кіова, де мають ці ґрунти, 102-річний фармер В. А. Фуллінджім і його 98-річна дружина, відмовилися їх продати, заявивши, що „вони застарі, щоб зміняти місце замешкання.

УКРАЇНСЬКА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ В ТРЕНТОНІ З НАГОДИ 40-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Трентон. — Згідно з інформаціями преси, цьогорічні відзначування 40-річчя проголошення української державної незалежности мали більше, як коли репрезентаційний характер у містах і стейтах. У цьому відношенні не залишилась позаду і Українська Громада в цій столиці Ню Джерзі. Представники місцевої громади, зорганізованої у Відділі УКК, взяли участь у стейтовій делеґації, яка 14-го січня відвідала в Капітолю губернатора Майнера та в приявності якої він підписав проклямацію Дня Української Незалежности в стейті на день 22-го січня. Від трентонського Відділу УКК взяли в тій делеґації участь голова інж. Дмитро Кузик, секретар мґр Іван Костюк та інж. Андрій Дерев'янко — член Екзекутиви. Подібна делеґація від місцевого громадянства відвідала 20-го січня посадника міста Донелла И. Конолі, який також підписав відповідну проклямацію та, подібно, як губернатор, дав доручення виставити в дні 22-го січня український прапор, побіч американського, на ратуші міста. В делеґації взяли участь: парох Української Православної Церкви св. Юрія Переможця всч. о. мітрат Федір Борецький, сотрудник Української Католицької Церкви Пресвятої Тройці всч. о. Иосип Атаманюк, інж. Дмитро Кузик, мґр. Іван Костюк, п. Андрій Галайбіда і п. Ів. Сенько. 22-го січня на урядових будинках Трентону, подібно, як і в інших містах, повівали українські прапори.

СССР і Польща продовжують свої заходи щодо демілітаризації Німеччини

Москва. — Комуно-польський міністер - закордонних справ Адам Рапацький впродовж трьох днів конферував у Москві з совєтським міністром Андреєм Ґромиком та іншими партійними і військовими верховодами над так званим пляном Рапацького про „відатомізування" обох частин Німеччини, Польщі й Чехословаччини. Над тою самою справою нараджувались три тижні тому Хрущов і Ґомулка на своїй зустрічі в Пущі Біловежській. В неділю 2 лютого ц. р. оприлюднено в Москві комунікат про наради між Рапацьким і Ґомулком, де сказано, що СССР і Польща, готові взяти участь в успішній системі контролі, яка ґарантувала б, щоб країни Центральної Европи не користувались атомовою зброєю. Така контроля, мовляв, „дала б своїм досвідом підставу для створення контрольної системи в рямцях ширшого порозуміння щодо роззброєння". Совєти і Польща найбільш заінтересовані в тому, щоби нова західньо-німецька армія не була дуже сильна і не становила потенціяльної небезпеки для них. Позбавлення західньо-німецької армії модерної атомової зброї було б, безумовно, послабленням військової сили цілого бльоку НАТО. Однак водночас на Заході особливо серед соціялістів в Англії і Франції та в самій Західній Німеччині, цей „плян Рапацького" викликав прихильне зацікавлення, як один із способів „відпруження" міжнародної ситуації.

Помер комуно-мадярський міністер закордонних справ

Будапешт. — Комуно-мадярський міністер закордонних справ Імре Горват помер в понеділок 3-го лютого після операції жовчевих каменів у 57 році життя. Він був комуністом з молодих років і брав участь ще в комуністичній революції Белі Куна на Мадярщині в 1918 році. За режиму адмірала Горті перевів 13 років у в'язниці. Після останньої світової війни став активним дипломатом комуністичного режиму Мадярщини, а в 1949 році прибув до ЗДА, як мадярський амбасадор. Опісля був у тій самій ролі в Лондоні та в Празі, а від 1956 року став міністром закордонних справ. Він займав це становище в короткотривалому уряді Імре Надя за революції та залишився ним і в післяреволюційному уряді Кадара. В Ню Йорку на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй 13-го листопада 1956 року, він палко, як завзятий сталініст і прислужник Москви, боронив Москву проти закиду збройної інтервенції на Мадярщині та противився всякій інґеренції Об'єднаних Націй. Він демонстраційно вийшов із залі Об'єднаних Націй 11-го грудня 1956 року на знак протесту проти — „ображування суверенности і національної чести мадярського народу" дебатою на Генеральній Асамблеї. Наступного дня Генеральна Асамблея засудила 55 голосами проти 3 совєтську поведінку на Мадярщині.

З болем серця повідомляємо Приятелів та Знайомих на еміґрації, що ми отримали сумну вістку з України — що Наша Найдорожча Мама

✝

ПЕЛАГІЯ з Веретків СТРУЖ

село Пасічна, район Станиславів, померла дня 21. грудня 1957 року в лікарні в Станиславові, Західна Україна, в 61 році життя.

Покійна оставила трьох синів, Петра в Америці, Івана в Бельгії і Володимира в Пасічній та рідного брата Василя.

Спи спокійно, Найдорожча Нене, хай земля, що Ти так на ній трудилась, буде Тобі пером.

Горем прибиті:
ПЕТРО, ІВАН і ВОЛОДИМИР, сини,
ЛЕСЯ, ОКСАНА, МИКОЛА, ПЕТРО, онуки.
ВАСИЛЬ, брат.

✝

Дня 2-го лютого 1958 упокоїлась в Бозі, по тяжкій недузі, наша Найдорожча Дружина, Мама і Теща,

бл. п. МАРІЯ ЛЬОРХ

Покійна народилась 25 березня 1900 року в селі Синевідсько Вижне, повіт Стрий, Західня Україна. Проживши 57 років, відійшла у вічний спочинок, залишаючи у великому смутку і жалю мужа Франя, сина Стефана, синову Христину і сина Данила, якого не бачила 14 років, за яким усе тужила і якого не довелось Їй побачити.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
муж **ФРАНЬО**, син **СТЕФАН** і синова **ХРИСТИНА**

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. И. — Місячні збори 316 Відд. відбудуться в четвер, 13-го лютого 1958 р., о год. 8-ій веч. На порядку нарад важливі справи, а між іншими, також вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. Тому до чисельної участи запрошує усіх членів — Уряд Т-ва.

Від. 57 в імени св. Петро і Павла відбув свої річні збори 8 грудня 1957 р. в Укр. Горожанськім Клюбі. Вибрано управу в складі: Предсідник Микола Павлів, Касир Василь Люблянецький, Секретар Роман Мацюк.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Річні збори відділу 73 відбулись в неділю, 15 грудня. На зборах полагоджено важні справи і затвердили відділовий уряд: Василь Сорока, предс.; Павло Накопінський, кас.; Дмитро Василик, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Річні збори Сест. ім. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216, відбулись дня 8 грудня 1957 р., на котрих вибрано новий уряд на 1958 рік: предс. П. Малях, заст. О. Гавришків, кас. Р. Білик, фін. секр. А. Сосновська, контрольна комісія А. Сенечко і К. Тупиця.

РАЧЕСТЕР, Н. И. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Від. 367, відбудуться в неділю, 9-го лютого, о 1:30 по пол., в церковній залі. Просимо, щоб всі члени явилися. Є багато важних справ до вирішення. Уряд дасть звіт з Тов. Балю. На зборах буде вибір делеґатів на конвенцію У. Н. Союзу, та прийняття проєктів. Щоб Т-во мало відповідних представників на конвенції, треба вибрати делеґатів, які будуть старатися про добро відділу і УНСоюзу. — К. Манківський, предс.; П. Джюба, кас.; В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Б-во св. Василія Великого, Від. 364, подає до відома своїм членам, що на річних зборах 1 січня вибрано управу на 1958 рік: Григорій Кукіз, гол.; Іван Бобечко, заст.; Іван Кореневич, рек. секретар; Евстахій Макарик, касир; Володимир Владика, фін. секретар. Контр. комісія: Иосиф Кросно, Иосиф Небожук, Франко Бенько. Надз. хворих членів занимається управа, а над членицями Текля Баюн і Маґдалина Семсон. До Злуч. Організацій увійшли: адвокат Омар Малицький і Марія Кукіз. Наступні збори відбудуться в неділю, 9 лютого, о год. 2-ій по пол., в У. Домі. Проситься прийти, бо буде вибір делеґатів і їх заступників на конвенцію У. Н. Союзу. Місячні збори будуть відбуватися що 2-га неділя в місяці о 2-ій годині в У. Н. Домі, 3161 East 93 St.

МАТАПАН, МАСС. — Оцим повідомляється місцевих та позамісцевих членів 307 відділу ім. Митр. А. Шептицького, що на зборах 19 січня вибрано уряд на 1958 рік: Теодор Юськів, предс.; Николай Гапій, кас.; Ілля Чопик, секр.; Михаїл Тимець, надз. хворих; Евдокія Старушок, відділова організаторка. — І. Чопик, секр.

ЛАТРОБ, ПА. — Річні збори Відд. 61 відбулися в неділю, 15 грудня, на яких вибрано таку управу: А. Скубяк, предс.; П. Релик, кас.; М. Медвідь, секр. Адреса секр. 317 Miller St., Latrobe, Pa.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Дня 22. грудня 1957 відбулися загальні збори 104-го відділу ім. св. о. Николая, на яких вибрано нову Управу: Михайло Зельвак, предс.; Василь Матковський, організатор і фінанс. секр.; Михайло Рабуха, заст. секр.; контр. комісія: Михайло Вітів, Гарасим Мисак, Юрій Литка. Надзірники хворих: Гарасим Мисак, Іван Антопорович. — М. Вітів, гол.; В. Матковський, секретар.

ТАРЗАН, ч. 4006. Напружений момент.

Жрекиня обійшла довкола Тарзана, а її прибічниці зайняли місця і низько вклонилися.

Вона поглянула на небо, промовляючи коротке заклинання.

І тоді запала мовчанка, коли вона зблизилася до жертовного ножа!